

Lausuntopyyntö STM 2015

1. Vastaajatahon virallinen nimi

Vastaajien määrä: 1

Nimi

- Joensuun kaupunki

2. Vastauksen kirjanneen henkilön nimi

Vastaajien määrä: 1

Nimi

- Marja Ahosola

3. Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot

Vastaajien määrä: 1

Nimi	Asema organisaatiossa	Matkapuhelin	Sähköposti
Jari Horttanainen	kaupunginsihteeri	0400-379932	jari.horttanainen@jns.fi

4. Lausuntopyyntöä käsittelevä päivämäärä toimituksessa

Vastaajien määrä: 1

08.02.2016

5. Toimielimen nimi

Vastaajien määrä: 1

Nimi

- Kaupunginhallitus

6. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

7. Kunta numero tilastokeskuksen luokituksessa

Ei vastauksia.

8. 1. Hallituksen aluejakolinjauksen mukaan perustettavat itsehallintoalueet muodostetaan maakuntajaon pohjalta. Onko nykyinen maakuntajako oikea peruste itsehallintoalueiden muodostamiselle?

Vastaajien määrä: 1

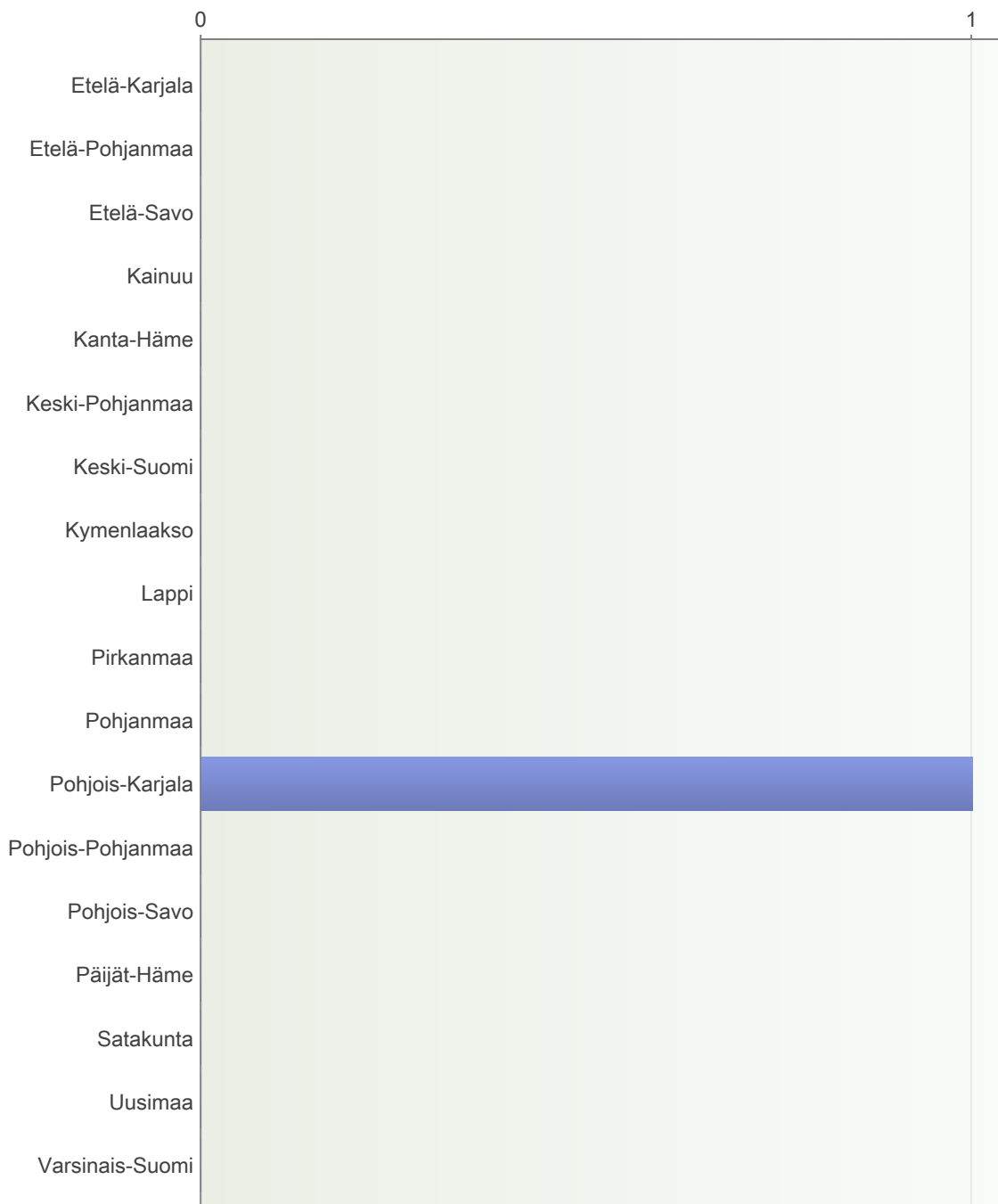
9. 2. Voitte perustella edellistä vastaustanne.

Vastaajien määrä: 1

- •Heinäveden kunta on kunnan niin halutessa mahdollista liittää Pohjois-Karjalaan. Etelä-Savon maakuntaan kuuluva Heinävesi on yksi PKSSK:n perustajakunnista ja saanut nykyisin erikoissairaanhoidon palvelunsa ensisijaisesti Joensuusta. Heinäveden kunnanvaltuusto on yhtäpitävästi kaikkien maakunnan (Pohjois-Karjala) kuntien valtuustojen kanssa hyväksynyt 26.10.2015 yhteisen Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymän perussopimuksen, jolla kunnat antavat sosiaalipalvelujen sekä perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon palvelujen järjestämis- ja tuottamisvastuun perustetulle kuntayhtymälle. Uusi kuntayhtymä aloittaa toimintansa 1.1.2017. Tämänkin perusteella olisi yksinkertaisempaa, jos Heinävesi olisi osa Pohjois-Karjalan maakuntaa ja Pohjois-Karjalan itsehallintoaluetta.

10. 3. Tämä kysymys vain kuntien valtuustoille: Hallituksen aluejakolinjauksen mukaan perustettavat itsehallintoalueet muodostetaan maakuntajaon pohjalta. Minkä nykyisen maakunnan pohjalta muodostettavaan itsehallintoalueeseen kuntanne katsoo perustelluksi kuulua? (liite: Manner-Suomen maakunnat)

Vastaajien määrä: 1

11. 4. Voitte perustella edellistä vastaustanne.

Ei vastauksia.

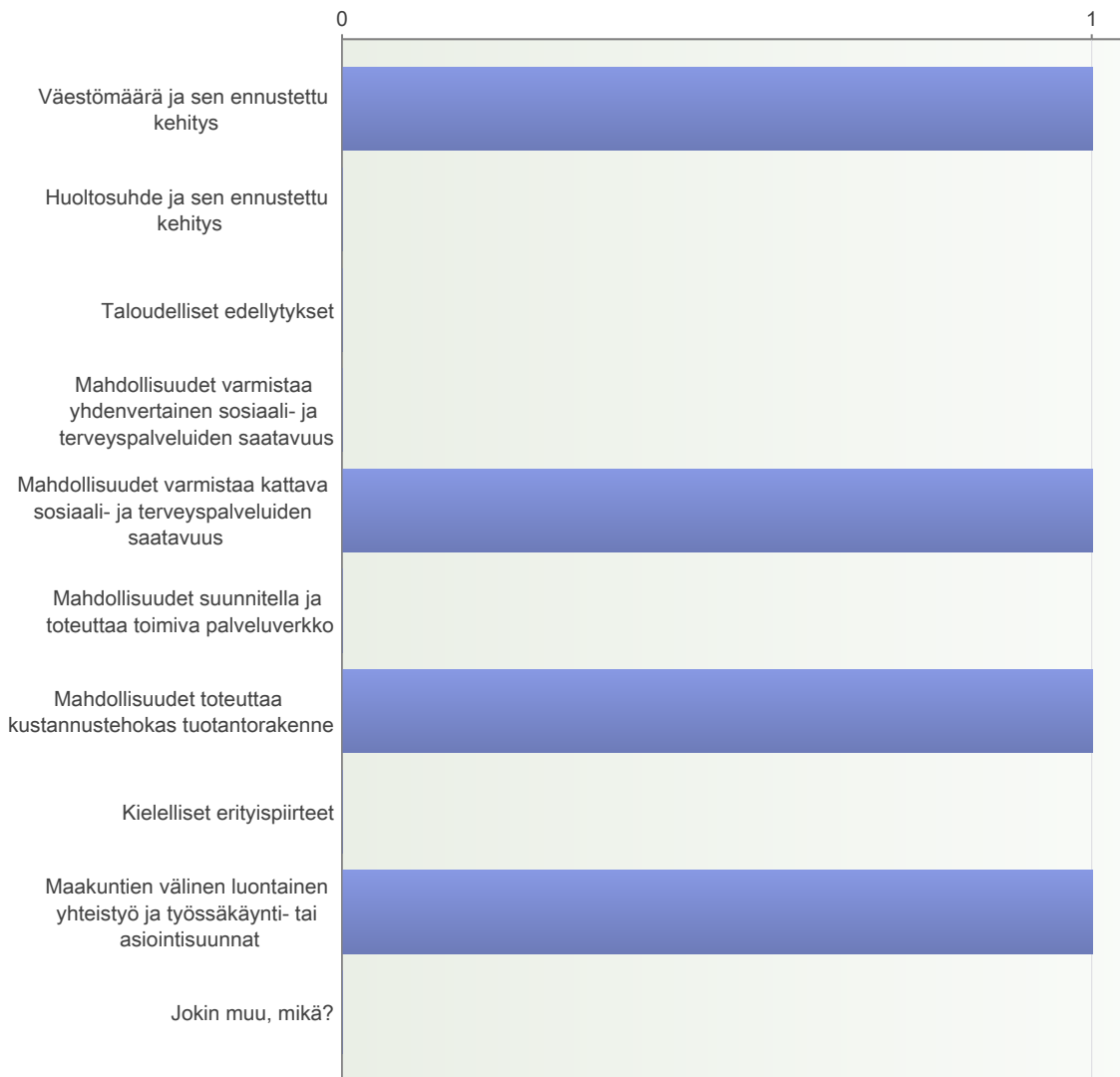
12. 5. Itsehallintoalueet järjestävät sote-palvelut joko yksin tai lailla säädettyjen kolmen itsehallintoalueen täytyy järjestää palvelut yhdessä sopimalla toisen itsehallintoalueen kanssa. Sosiaali- ja terveydenhuollossa on jatkossa maassa 15 selkeää alueellista kokonaisuutta, joilla sote-palvelut järjestetään. Miten arvioitte tehtyä ratkaisua?

Vastaajien määrä: 1

- Ratkaisu on perusteltu. Se ottaa huomioon sekä läheisyysperiaatteen että kokoluokan, jolla sosiaali- ja terveyspalvelut voidaan kestävästi järjestää.

13. 6. Minkä kriteerien perusteella tulisi päättää siitä, mitkä kolme itsehallintoaluetta järjestävät sosiaali- ja terveyspalvelut muiden itsehallintoalueiden kanssa? Voit valita yhden tai useampia

Vastaajien määrä: 1

14. 7. Itsehallintoalueet tulevat tarvitsemaan yhteistyökumppaneita palveluiden järjestämisessä. Mikä tai mitkä ovat alueellenne luontaiset yhteistyösuunnat?

Vastaajien määrä: 1

- •Pohjois-Savo, koska Kuopiossa on alueen yliopistollinen keskussairaala.

15. 8. Jos se itsehallintoalue, johon katsotte kuntanne kuuluvan, osoittautuu myöhemmin tehtävän päätöksen johdosta sellaiseksi itsehallintoalueeksi, joka ei vastaa itsenäisesti sote-palvelujen järjestämisestä, onko sillä vaikutusta kunnan kantaan siitä, mihin itsehallintoalueeseen kunnan tulisi kuulua?

Ei vastauksia.

16. 9. Voitte perustella edellistä vastaustanne.

Ei vastauksia.

17. 10. Hallituksen linjauksen mukaan itsehallintoalueille osoitetaan sosiaali- ja terveydenhuollon lisäksi 1.1.2019 lähtien seuraavat tehtävät: pelastustoimen tehtävät, maakuntien liittojen tehtävät ja ELY-keskusten alueellisen kehittämisen tehtävät sekä lisäksi mahdollisesti ympäristöterveydenhuolto. Mitä muita tehtäviä olisi mielestänne tarkoituksenmukaista siirtää itsehallintoalueille?

Vastaajien määrä: 1

- Itsehallintoalueilla tulee mahdollistaa valtakunnallisen perusratkaisun rinnalla se, että alueen kunnat ja kuntayhtymät pystyvät omilla päätöksillään joustavasti osoittamaan itsehallinnolle haluamiaan täydentäviä tehtäviä ja vastaavasti itsehallintoalue voi siirtää tehtäviä kunnan hoidettavaksi. Itsehallintoalueita koskevassa lainsäädännössä tulee varmistaa tähän liittyvät säädökset.

Kuntien yleiseen toimialaan kuuluen kunnan ja erityisesti Joensuun maakuntakeskuksena keskeinen tehtävä uudistuksen jälkeen on elinvoiman ylläpito ja edistäminen alueellaan ja paikallisesti. Elinvoiman kehittämiseen liittyy keskeisesti mm. elinkeinopolitiikka, elinkeinon edistäminen, maapolitiikka ja kaavoitus, asuntopolitiikka, maaseutupolitiikka, erilaiset kehittämistehtävät, tapahtumat jne. Esimerkiksi rakennusvalvonta erityisesti keskuskaupunkien osalta tulee olla mahdollista pitää kunnan omana toimintana ja Joensuun kaupunki näkee tämän osaltaan tärkeänä asiana.

Yksi keskeisimmistä elinkeinopolitiikan toteuttajista on suoraan kuntien omistuksessa oleva seudullinen kehittämissyhtiö. Kuntien omistamilla kehittämissyhtiöillä on tarvittava osaaminen ja verkostot tässä roolissa toimimiseen. Kunnat rahoittavat yhtiöiden toimintaa ja vastaavat myös omarahoitusosuudesta yhtiöiden hallinnoimissa EU-hankkeissa. Joensuun kaupunkikonsernissa on myös muita elinkeinon kehittämiseen ja elinvoiman vahvistamiseen tähtääviä yhtiöitä, joiden yhteistyötä tullaan jatkossa edelleen tiivistämään ja elinvoiman vahvistamiseen tähtäävää konsernijohtamista tehostamaan.

Valtakunnallisena ratkaisuna on selvitettävä ja harkittava huolella tarkoituksenmukainen ja aluelähtöinen tapa organisoida yritysrahoituksen sekä nykyisten ELYjen liikennevastuualueiden tehtävät. Ratkaisussa on huomioitava mahdollisuudet kiintiöidä itsehallintoaluekohtaisesti sekä yrityksille että liikennejärjestelmän kunnossapitoon ja kehittämiseen kohdistettavaa rahoitusta.

Ministeri Lauri Tarastin selvityksen (26.1.2016) mukaan TE-palvelujen järjestämisvastuu olisi itsehallintoalueilla. TE- palvelujen tuottajana tulisi selvityksen mukaan käyttää erityisesti kasvukeskuksia. Joensuun kaupunki on valmis toimimaan tämän palvelun tuottajana ja näkee sen tärkeänä osana kasvu- ja elinvoimapolitiikkaa.

ELY-keskuksista itsehallinnolle siirrettävien aluekehitystehtävien tulee kattaa kokonaisuudessaan EU:n rakennerahastotehtävät sekä maaseutu- ja kalatalousrahaston tehtävät.

Valtiolta siirtyvien tehtävien perusjakona on oltava se, että kehittämiseen liittyvät tehtävät siirtyvät kattavasti itsehallinnolle, mutta luvitukseen, valvontaan, kansalaisten oikeusturvaan, yhdenvertaisuuteen ja tasa-arvoon liittyvät tehtävät on oltava jatkossakin valtiolla ja sen uudella aluehallinnolla. Turvallisuuteen ja varautumiseen liittyvien tehtävien hoitoa voidaan kehittää myös kunta- ja itsehallintotason yhteistyönä.

Maakuntien liittojen nykyiset tehtävät on siirrettävä kokonaisuudessaan itsehallintoalueille tai kunnille. Itsehallintoalueiden tehtäviin tulee kuulua myös maakuntien kansainvälisten suhteiden hoitaminen.

Valtiolle riittää jatkossa yksi nykyisten aluehallintovirastojen sekä ELY-keskuksista siirrettävien tehtävien ympärille rakentuva organisaatio/hallinto, jolla voi olla valtakunnallinen toimivalta ja riittävä määrä palvelupisteitä alueellisten tehtävien hoitamiseksi.

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestämisen ja rahoituksen ohjaukseen tulee sosiaali- ja terveysministeriöön perustaa vahva ohjausyksikkö. Ohjausyksikön tulee asettaa tavoitteet palvelujen tuottavuuden lisäämiselle ja vastata julkisen talouden suunnitelman toteuttamisesta sosiaali- ja terveyspalveluissa.

Niitä osin kuin maaseutuasioiden luvitusta siirretään itsehallintoalueelle, on syytä huomioida, että hanke-, investointi- ja valvontayksiköt (ELY-tehtävät) eriytetään maaseutuelinkeinojen tukihallinnosta. Nykyiset maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueet (YTA-alueet) ovat hyvällä paikallistuntemuksellaan luoneet edellytyksiä maaseudun elinvoimaisuudelle ja paikalliselle elinkeinojen kehittämiseksi. Tärkeää tunnistaa lainsäädännöllä mahdollistava ja resursoiva ulottuvuus maatalouden ja maaseudun elinkeinojen kehittämisessä. Tämän uudistuksen yhteydessä on mahdollista laajentaa yhteistoiminta-alueet maakunnallisiksi sekä kytkeä lomituspalvelu maatilakytkenäisenä palvelutuotantona kokonaisuuteen.

ELY-keskusten joukkoliikennetehtävät on luontevaa siirtää itsehallinnolle, sillä joukkoliikenne kytkeytyy vahvasti mm. ylikunnalliseen kaavoitukseen ja kuntien liikennepalvelujen järjestämiseen. Myös nuoriso-, kulttuuri- ja liikuntatehtävät on tarkoituksenmukaista siirtää ELY-keskuksista ja AVI-virastoista itsehallintoalueiden hoidettavaksi. Samoin ympäristöä ja luonnonvaroja koskevat tehtävät siten, että pyritään pitämään tehtäväkokonaisuudet tarkoituksenmukaisina, vältetään hallinnon sirpaloitumista ja varmistetaan palvelujen tasavertainen laatu ja saatavuus koko itsehallintoalueella sen kaikissa kunnissa.

Vuosien aikana syntyneitä erittäin monimutkaisia ja maantieteellisesti/hallinnollisesti pirstoutunutta ELY-keskusten erikoistumistehtävarakennetta on yksinkertaistettava ja palautettava tehtäviä aidosti alueille itsehallintoalueiden tehtäväksi. Tältä osin jo tehtyjä keskittämisiä on voitava purkaa. Maakunnat myös tarvitsevat riittävästi resursseja tehtäviensä mukaisesti. Valtiolla tällä hetkellä olevien tehtävien resurssien on siirryttävä täysimääräisesti itsehallintoalueille tehtäviensirron mukana.

Myös TEKESin päätöksentekoa ja resurssien kohdentamista on tuotava lähemmäksi itsehallintoaluetasoa. Tavoitteena on oltava yritysten kehittämisrahoitustehtävien kokoaminen mahdollisimman lähelle itsehallintoaluetasoa siten, että palvelut resurssineen ja ratkaiseminen ovat kootusti saatavilla aluetasolla ”yhden luukun” -periaatteella.

Pelastustoimen alueet sidotaan hallituksen päätöksen mukaisesti hallinnollisesti itsehallintoalueisiin. Pelastuslaitokset ovat maassamme merkittäviä ensihoitopalveluiden tuottajia. Pelastuslaitokset ovat tehneet sairaanhoitopiirien kanssa yhteistoimintasopimukset, joiden perusteella tuotetaan alueella ensihoitopalvelut. Yhteistyöllä on saavutettu merkittäviä kustannussäästöjä ensihoidon ja pelastustoimen palveluiden tuottamisessa. Samalla ollaan pystytty kehittämään uusia toimintamalleja, joiden avulla on parannettu

kuntalaisten saamien ensihoitopalveluiden laatua ja saatavuutta sekä kokonaisuutena toiminnan tuottavuutta. Esimerkiksi Pohjois-Karjalassa on kehitetty toimintamallia, jossa pelastuslaitoksen ensihoitoyksiköt osallistuvat voimakkaasti potilaan kotiin vietävien hoitopalveluiden tuottamiseen (esimerkiksi kotihoidossa olevien syöpäpotilaiden tarvitsemat palliatiiviset lääkehoidot). Uudistuksessa on ensiarvoisen tärkeää, että nykyisen tehokkaan toiminnan ja palveluiden kehittämisen sekä henkilöstösynergioiden hyödyntäminen on mahdollista jatkossakin. Näiden seikkojen vuoksi on suunniteltava tulevien pelastuslaitosten sekä sosiaali- ja terveydenhuollon alueiden rajapinnat niin, että ne ovat yhtenevät. Hallinnollisesti pelastuslaitoksien ja sote-alueiden tulee olla saman oikeustoimijan alaisuudessa, jotta palveluiden tuottaminen on mahdollista jatkossakin.

Joensuun kaupungin hallinnoima Pohjois-Karjalan Ympäristöterveys on jo vuoden 2013 alusta alkaen hoitanut koko Pohjois-Karjalan ympäristöterveydenhuollon tehtävät. Ympäristöterveydenhuoltoon liittyviä tehtäviä ovat mm. elintarvikevalvonta, terveydensuojelu, tupakka- ja tuoteturvallisuusvalvonta sekä eläinlääkintähuolto. Toiminta on näin järjestettynä kustannustehokasta ja sillä on pystytty turvaamaan tekijöiden riittävä osaaminen ja valvonnan puolueettomuus. Joensuun kaupungin näkemyksen mukaan ympäristöterveydenhuolto olisi perusteltua pitää kiinteässä yhteydessä terveydenhuoltoon ja siten liittää osaksi itsehallintoalueen tehtäviä.

18. 11. Millä keinoin tulisi varmistaa itsehallintoalueiden ja kuntiin jäävien tehtävien välinen yhteys hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä?

Vastaajien määrä: 1

- Juuri perustetun ja 1.1.2017 toimintansa käynnistävän Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymän valmistelussa on työskennelty ja jatkaa edelleen työtään erityinen sote-kunta rajapintatyöryhmä. Työryhmän tehtävänä on suunnitella ja tehdä ehdotukset toimintamalleista, miten soten ja kuntien eri hallintokuntien välinen laaja-alainen yhteistyö/työnjako on tarkoituksenmukaista toteuttaa. Tässä tehtävä valmistelu sopii hyvin myös tulevien itsehallintoalueiden ja kuntien tulevan yhteistyön mallintamiseen.

Rajapinnoiksi on tunnistettu erityisesti hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen, lapset ja nuoret, työllisyysasiat, maahanmuuttajatyö, asumisen erityiskysymykset ja asiointiliikenne. Kaikki edellä luetellut asiakokonaisuudet liittyvät myös laajasti hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen.

Esille on noussut mm. seuraavia toimenpiteitä, millä itsehallintoalueiden ja kuntien yhteyttä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä voitaisiin edistää:

hyvinvointikertomuksen yhteinen ja koordinoitu käyttö kunnan ja itsehallintoalueen työkaluna, tavoitteiden laadinnassa, toimeenpanossa ja arvioinnissa

yhteiset hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen strategiset tavoitteet on määriteltävä

kuntien hyvinvoinnin johtaminen (sekä poliittinen että viranhaltijajohtaminen) organisoitava uutta tilannetta vastaavaksi ja toimintakykyiseksi

hyvinvointiasemat toimimaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toteuttajina, Joensuussa on käynnissä kokeiluhanke

ennalta ehkäisevän toiminnan merkityksen nostaminen, moniammatilliset palveluprosessit toimintakuntoon työllisyyden hoidossa vastuunjako valtio/itsehallintoalueet/kunnat selkeäksi,

asukasosallistumisen ja käyttäjäosallistumisen yhteinen vahvistaminen ja hoito

järjestöjen merkitys hyvinvoinnin edistämisessä on merkittävä ja huomioitava sekä kunnissa että itsehallintoalueella

19. 12. Vapaamuotoisia huomioita hallituksen aluelinjauksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Turhaa itsehallintoalueisiin kohdistettavaa valtion normitusta ja ohjausta on vältettävä. Itsehallintoalueiden käytettävissä olevat resurssit on kanavoitava alueille kokonaisuutena.

Hallitus on linjannut, että itsehallintoalueiden yhteishankintaa ja tukipalveluja kehitetään koordinoitusti ja toimintoja mahdollisesti keskitetään. Tähän liittyen Pohjois-Karjalalla ja Joensuulla on vahvaa tuloksetta näyttöä niin hankinta- kuin palvelu- ja yhteyskeskustoiminnasta. Esimerkiksi valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskus Palkeiden päätoimipaikka on Joensuussa. Lisäksi kuntien ja kuntayhtymien tietohallinnon ja kuntalaisten sähköisten palvelujen kehittämisessä on Pohjois-Karjalassa jo yli 15 vuoden kokemus ja osaaminen kuntaomisteisen Pohjois-Karjalan tietotekniikkakeskus Oy:n hallinnoimasta maakuntaverkosta, joka mahdollistaa laaja-alaisen ja yhteensopivien tietojärjestelmien ja resurssien yhteiskäytön. Tämän lisäksi maakunnassa jo toimivat henkilöstöhallintoa palvelevat monet valtion palvelukeskukset ja ohjelmistoyritykset edustavat vahvaa osaamista esim. suunnitteilla olevaa itsehallintoalueiden uutta yhteistä ICT-tietohallintoa silmällä pitäen.

Kuntien ja kuntayhtymien hankintatoimi on järjestetty Pohjois-Karjalassa pitkälti kuntien yhteistyönä. Kuntasektorin tekemillä hankinnoilla ja niiden kohdentamisilla on merkittävä vaikutus alueen taloudelliseen toimeliaisuuteen ja työllisyyteen. Hankintatoimen osalta Pohjois-Karjala edustaa vahvaa osaamista, jota on kehitetty tiiviissä yhteistyössä Joensuun Seudun Kehittämisyhtiö Josek Oy:n ja yrittäjäjärjestöjen kanssa. Alueen elinvoiman kehittämisen kannalta asia on erittäin merkityksellinen ja toimintojen keskittäminen tästä näkökulmasta olisi haitallista. Todettakoon myös, että Itä-Suomen yliopiston Joensuun kampus toteuttaa hankintakoulutusta kauppatieteitten ja oikeustieteitten yhteistyönä.

Pohjois-Karjala tarjoutuu pilottialueeksi ja aktiiviseksi vastuunkantajaksi koskien itsehallintoalueiden yhteisten tukipalvelujen, hankintaosaamisen ja ICT-ratkaisujen kehittämistä.

20. 13. Vapaamuotoisia huomioita hallituksen rahoituslinjauksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Valtion rahoituksen tulee perustua laskennallisiin tekijöihin ja rahoitus tulee myöntää yhtenä summana samaan tapaan kuin kuntien peruspalvelujen valtionosuus nykyisin.